

גנזי המלך

קובץ שבועי בענייני יהדות מהוצאת **ארבע כנפות** 244

להזמנת עלונים ולפרסום טל: 03-6777779 מופץ בכל הארץ ב-40,000 עותקים

סוד הכח הלא מוגבל

מתוך הרצאתו של הרב אמנון יצחק שליט"א

'מעשה היה בבחור אחד שנתן אמונתו והבטחתו לריבה אחת שישאנה'. בחור אחד הבטיח לאשה שיתחתן איתה, אמרה לו: "מי מעיד שתקיים את ההבטחה?" היו שם בור וחולדה. אמר הבחור: "בור וחולדה מעידים". 'לימים עבר הבחור על אמונתו ונשא אשה אחרת והוליד ממנה שני בנים; האחד נפל לבור ומת והשני נשכה אותו חולדה ומת'. כלומר: שבאו העדים ותבעו את העדות.

ביאור העניין: על ידי האמונה שלו בחולדה ובבור, נתן בהם כח לקיים את הדבור היוצא מפיו וכיון שהפר את הבטחתו הם נפרעו ממנו. וכמו שכתוב בפסוק: **"העדותי בככם היום את השמים ואת הארץ"** (דברים' ל). אם ישראל לא הולכים בדרכי ה', השמים והארץ מענישים אותם. כמאמר התורה: **"ידי העדים תהיה בו בראשנה"** (שם יז).

המאמין בהקב"ה על אחת כמה וכמה! אם בוטח האדם בטחון שלם בהקב"ה, הקב"ה יתן לו כח כמידת בטחונו ואמונתו. אם הבוטח בבור וחולדה להעידם יש לו כח כזה, אז מי שמאמין ובוטח בה' כמה כח הוא שואב מזה! על זה אמרו חז"ל: **'אין הגשמים יורדים, אלא בשביל בעלי אמנה'**, כי על ידי בטחונם ואמונתם בקב"ה שירידי להם גשמים, הם אכן נותנים כח בכריאה והגשמים יורדים.

וכך מתבאר בגמרא במסכת 'חולין' (פד:): **'אמר רבי עירא: "... לעולם יאכל אדם וישתה פחות ממה שיש לו. וילבש ויתכסה כמה שיש לו. ויכבד אשתו ובניו**

הגשמים'. ומאחר שכל כך גדולה היא מעלת 'יום הגשמים', כדאי להתבונן ולהתעורר מהו הכח שמסבב את ירדת הגשמים ובאיזה זכות בא המאורע הנשגב והגדול הזה.

'אמר רבי אמי: "אין הגשמים יורדים, אלא בשביל בעלי אמנה"' (שם ח.). כלומר: בשביל המאמינים בחי העולמים וזורעים. זאת אומרת החקלאי מאמין בקב"ה ובוטח בו שירידי גשמים ולכן הוא זורע את שדהו. בשביל בעלי אמונה אלו יורדים הגשמים. ומבואר בגמרא: **'אמר רבי אמי: "בא וראה כמה גדולים בעלי אמונה, מניין? מחולדה ובור. ומה המאמין בחולדה ובור כך? המאמין בהקב"ה, על אחת כמה וכמה'.**

מה אירע עם חולדה ובור?

בפרשת השבוע פרשת 'תצוה' נאמר ציווי הדלקת המנורה בבית המקדש: **"באהל מועד מחוץ לפרכת אשר על העדת"** (שמות' כז). ואמרו חז"ל במסכת 'שבת' (כב:): **'וכי לאורה הוא צריך? ... אלא עדות היא לבאי עולם שהשכינה שורה בישראל... זו נר מערבי שנתון בה שמן כמדת חברותיה וממנה היה מרליק ובה היה מסיים ופירש"י: "שכל זמן שהיו ישראל חביבין, היה דולק כל היום'.**

הדלקת הנר במשך היום כולו, לא היתה תלויה במידת השמן הנתון בנר, אלא בישראל שהיו חביבין לפני המקום. כח החביבות הזאת היא שהיתה נותנת לנר את כח הדליקה וככל שהיתה חביבותן גדולה כך היה כוחו של הנר רב.

בדומה לזה כתב ה'כלי יקר' על מה שאמר הקב"ה למשה: **"הקרב אליך את אהרן אחיך ואת בניו אתו מתוך בני ישראל לכהנו לי"** (שמות' כח). פירושו של דבר: שזכותם של בני ישראל, הוא הנותן בהם כח הכהונה. ושאין הנבואה שורה על נביאי ישראל כי אם בזכות ישראל. כדבר הזה אנו מוצאים בכמה מקומות. ועלינו ללמוד מן הדבר את כחה של האמונה, מה ביכולתה לפעול ומה גדול כחה.

אמרו חז"ל במסכת 'תענית' (ז. ח.): **'גדול יום הגשמים מתחית המתים! דאילו תחית המתים לצדיקים וגשמים בין לצדיקים ובין לרשעים... גדול יום הגשמים כיום שנבראו שמים וארץ... גדול יום הגשמים כיום קיבוץ גלויות'. ועוד שבחים רבים נאמרו בענין 'יום**

גנזי המלך דברים הטעונים גניזה המלך דברים הטעונים גניזה

המשך מעמ' 1 >>>

יותר ממה שיש לו. שהן תלויין בו והוא תלוי במי שאמר והיה העולם".

ביאור העניין: כיון שהם סמוכים על שלחנו ועיניהם תלויות בו, אז על ידי שהם מאמינים בו שיוזנם ויפרנסם, הם נותנים לו גם את הכח לפרנס אותם ולתת להם כפי שהם רוצים. לפיכך אמרו חז"ל: שייכבד אותם 'יותר ממה שיש לו' ולמעלה מיכולתו. איך אפשר? הרי אין לו ואיך יתן יותר ממה שיש לו? אלא שאין גבול ליכולתו!. ולמה אין גבול? כי כפי מידת בטחונם בו, באותה מידה יוכל למלאות את משאלותם.

אם האשה סומכת על בעלה, שהוא יכול להביא את הפרנסה ולא הולמת בו ומזולזלת בו, היא לא אומרת לו אתה 'נעבך', אתה לא יכול לעשות כלום, אלא להיפך היא מחזקת אותו על ידי שהיא בוטחת בו וביכולותיו לפרנס אותה, אזי היא יכולה לתת בו כח שאין בו, בכדי להביא את פרנסתה וזאת כיון שהיא תלויה בו והוא תלוי במי שאמר והיה העולם, אז כוחם המשותף עצום.

היכן אנו למדים בתורה את סוד העניין זה?

משה רבנו אמר להקב"ה: "הֲאֵנֶכִי הֲרִיתִי אֶת כָּל הָעַם הַזֶּה... מֵאֵין לִי בֶּשֶׂר לְתַת לְכָל הָעַם הַזֶּה" ('במדבר' יא)

מה זה שאומר משה; "הֲאֵנֶכִי הֲרִיתִי"? וכי אם היה הורה אותם, היה לו מאין לתת להם בשר? אלא כאן אנחנו רואים גם כן את היסוד הגדול והחשוב הנזכר; שאם הוא היה הורה ויולד אותם, היה לו בשר לזון אותם, כי הבנים סומכים על אביהם ובוטחים בו וחושבים שהוא אוהב אותם וישתדל בכל כחו להיטיב להם, על כן יש לו את כל הנצרך להם.

זה מה שאמר משה רבנו להקב"ה: עם ישראל לא בוטחים בי, הם מנסים אותי, האם ההנהגה שלי אותם, במצותך? וכיון שכך איך אשיג מאיתך בעדם? ממילא,

"מֵאֵין לִי בֶּשֶׂר לְתַת". אם היו בוטחים בי באמת ופונים אלי בבקשה לזונם, ודאי שהייתי יכול לפעול! אבל הם לא עושים את זה מתוך בטחון, אלא לנסות אותי, ממילא מאין יהיה לי כח להביא להם בשר?

כך מנהיג העם, לא יהיה בו את כח להנהיג את העם אם לא יאמינו בו ולא יבטחו בכחו. האם אנו מכירים היום איזה פיגורה בישראל שאפשר לבטוח בה, שאפשר להאמין בה שהיא יכולה להושיע את ישראל? אולמרט? ברק? ביבי? או פיצי? מישהו מאמין בהם? מישהו מאמין בכוחם? מישהו סומך עליהם?

יפתח הגלעדי! תשמעו; יפתח הגלעדי לא היה כל כך צדיק, אבל למרות זאת, מצינו דבר מדהים; יפתח הגלעדי אמר לזקני גלעד, שפנו אליו לעזרה שילך להלחם בבני עמון: "אִם מְשִׁיכִים אֶתֶם אוֹתִי לְהִלָּחֵם בְּבָנֵי עַמּוֹן וְנָתַן ה' אוֹתָם לְפָנַי אֶנְכִּי אֶהְיֶה לָּכֶם לְרֹאשׁ" ('שופטים' יא).

יפתח אומר להם: אם אתם מאמינים בי וראש שבטי ישראל אני בעיניכם, אז יש סכוי שיהיה לי את הכח לנצח את בני עמון. אבל אם איני אלא הדיוט ואינכם צריכים לי אלא בשעת מלחמה, כדי שאלך עם הריקים והפוחזים שעמדי, לא אוכל לבני עמון, כי רב ועצום הוא ממני. מכאן אנו למדים שאפילו אם לוקחים אדם כיפתח ונותנים את הכח האמונה והבטחון בו להושיע, יכולים להפוך אותו למושע! ועל אחת כמה וכמה אם המנהיג הגון וראוי והולך בדרכי התורה והמצוות ואע"פ שאינו בעל יכולת צבאית בטחונית, כחזקיה המלך שאמר לה' מפורשות: "אני אין בי כח, לא להרוג ולא לרדוף ולא לומר שירה, אלא, אני ישן על מטתי ואתה עושה". אמר לו הקב"ה: "אני עושה!" 'שנא' (מ"ב י"ט) "וַיְהִי כַּלְיָלָה הַהוּא וַיֵּצֵא מִלְאָךְ ה' נֶפֶךְ

בְּמַחְנֵה אֲשׁוּר מֵאֶה שְׁמוֹנִים וְחַמְשֵׁה אֲלָף וַיִּשְׁכְּמוּ בַבֶּקֶר וַהֲנִיחָה כָּלֶם פְּגָרִים מֵתִים" (מ"ר איכה הקדמה פסקה ל).

וכשם שמי שמאמין בזולתו, נותן בו כח בעצם זה שבוטח בו, כך, כל אדם המאמין בעצמו, הריהו מחזיר בקרבו כחות בלתי מוגבלים שביכולתו לפעול פעולות אשר הם למעלה מכח אנושי, כי אין גבול ליכולתו של האדם.

והדבר מתבאר היטב מדברי הרמב"ן על הפסוק: "וַיֵּבְאוּ כָּל אִישׁ אֲשֶׁר נִשְׂאוֹ לְבָבוֹ וְכָל אֲשֶׁר נָדְבָה רוּחוֹ אֹתוֹ הִבְיָאוּ אֶת תְּרוּמַת ה'" ('שמות' לה). והכונה היא לחכמי הלב שהקימו את המשכן ועשו את כל אשר ציוה אותם ה'.

אומר על כך הרמב"ן (שמות לה): 'וטעם 'אֲשֶׁר נִשְׂאוֹ לְבָבוֹ'; לְקִרְבָּה אֶל הַמְּלָאכָה, כִּי לֹא הִיא הַבְּהֵמָה, שְׁלֹמֵד אֶת הַמְּלָאכָה הַאֵלֶּה מִמְּלַמֵּד, או מִי שֶׁאִימֵן בָּהֶן יָדוֹ כָּלֵל, אֲבָל מֵצֵא בְּטַבְעוֹ שִׂידַע לַעֲשׂוֹת כֵּן, וַיִּגְבְּה לְבָבוֹ בְּדַרְכֵי ה' " לְבַא לְפָנַי מִשָּׁה, לְאָמַר לוֹ: 'אֲנִי אַעֲשֶׂה כָל אֲשֶׁר אֲדַבֵּר' "

המאמין בעצמו אומר: "אני מוכן! אני מוכן! מה שאתם רוצים ממני, מה שתבקשו ממני, אני מוכן ומזומן" ואדם שמוכן לתת את הלב שלו לכל דבר אשר לפני ה', אין דבר שהוא לא יוכל לעשותו.

היסוד הזה, הוא ההקדמה והמפתח להצלחה. כל מי שרוצה באמת להצליח ובמסירות נפש, יכול להצליח, באם יאמין בעצמו במאה אחוזים. ובפרט ועאכו"כ למבקשים ברוחניות, שה' נותן לכל מבקש באמת את כל הנצרך לעבודתו הרוחנית. מי שמתאשש מכחו ומכשרונותיו הרי הוא מתרפה, אבל הבוטח בכחותיו ומאמין בעצמו שהוא מסוגל לגדול בתורה ובמצוות עד מאד, הוא מקיים בעצמו "וַיִּגְבְּה לְבָבוֹ בְּדַרְכֵי ה'" ('דברי הימים' ב' ז). הוא הוא אשר יתגבר ויתאזר בכח ויעלה ויצליח. ■

לקראת הסוף... אמון יצחק עם הרב

<p>אולם מופת סעדיה חתוכה 25 ביום חמישי טו' אדר 12/03/09 השערים יפתחו ב-19:30 תחילת התוכנית ב-20:30</p>	<p>יהוד כניסה 10 ש"ח</p>	<p>יבנה מתנ"ס גרמנוב גבורי החיל 1 ביום ראשון יב' אדר 08/03/09 השערים יפתחו ב-19:30 תחילת התוכנית ב-20:30</p>	<p>כניסה 15 ש"ח</p>
<p>הרצאות מאובטחות © כל הזכויות שמורות לארגון "שופר" שידור חי באתר 'שופר' WWW.SHOFAR.NET וב'שופר ניוזטק' 054-4007779</p>			

הלכה

הכנות לקבלת השבת

שו"ע או"ח (רס - רסא) וה'משנה ברורה'

ההלכות שלפנינו מבוססות ונוהגות בכל העדות ללא חילוק

השבת לפני שקיעת החמה, י"א: שהוא מדרבנן וי"א: שהוא מן התורה. ומפלג המנחה יכול לקבל עליו קדושת שבת והוא כשעה ורבע לפני השקיעה.

6. כשהצבור אומר בקבלת שבת: 'בואי כלה', או: 'מזמור שיר ליום השבת' (תהילים' צב א). הרי זה כקבלת שבת בדבור ואסור מאותה השעה במלאכה, אפילו אם אמרוהו זמן רב לפני השקיעה.

7. מי שקבל על עצמו את השבת קודם הזמן, יכול לומר לישראל אחר שלא קבל על עצמו את השבת, לעשות עבורו מלאכה. ■

והרגלים ביום אחד.

3. מי ששערתיו גדולות מצוה לספרם לכבוד שבת, שלא יכנס לשבת כשהוא מנוול.

4. משעת שקיעת החמה עד צאת הכוכבים הוא נקרא 'בין השמשות' ואסור לעשות בו שום מלאכה. ואפילו אם הוא מסופק אם שקעה החמה אסור לעשות מלאכה ואפילו לצורך שבת אסור. אמנם לצורך שבת, או מצוה, מותר לומר לנכרי לעשות.

5. מצוה להוסיף מן החול על הקדש, כלומר: שיקבל עליו בדבור את קדושת

1. מצוה לרחוץ כל גופו בחמין מפני כבוד השבת ואם אי אפשר, ירחוץ לכה"פ פניו ידיו ורגליו ויחפוף ראשו. ומכל מקום יזהר שלא יבוא לידי חלול השבת בימות החורף הקצרים, שאפילו גמר הרחיצה, יזהר שלא יסרוק שערו ולא יסחוט המגבת.

2. מצוה לקצוץ הצפרנים לכבוד שבת, אבל לא יקצוץ צפרני הידים ביום חמישי לפי שאחר ג' ימים חוזרים וגדלים ואין זה מכבוד השבת, שחוזר לגדול בו. יש מקפידים שלא לקצוץ צפרני הידים

דברי אגדה

בערב שבת ואומר: 'ניכלו' (בראשית' ב) מעלה עליו הכתוב; כאילו נעשה שותף להקדוש ברוך הוא במעשה בראשית... אמר רב חסדא, אמר מר עוקבא: "כל המתפלל בערב שבת ואומר: 'ניכלו' שני מלאכי השרת המלוין לו לאדם, מניחין ידיהן על ראשו ואומרים לו: 'נסך עֲוֹנָה וְחַטָּאתָה תִּכְפֹּר' (ישעיה' ו) 1. ■

בחמין ערבית, רשות ואני אומר מצוה". מאי מצוה? דאמר רב יהודה, אמר רב: "כך היה מנהגו של רבי יהודה בר אלעאי ערב שבת, מביאים לו עריבה מלאה חמין ורוחץ פניו ידיו ורגליו ומתעטף ויושב בסדינין המצויצין ודומה למלאך ה' צבאות".

עוד נאמר בגמרא מסכת 'שבת' (קיט:): 'אמר רב המנונא: "כל המתפלל

בגמרא מסכת 'בבא קמא' (לב.): 'אמר רבי חנינא: "בואו ונצא לקראת כלה מלכתא" ופירש"י: "כאדם המקבל פני מלך". רבי ינאי מתעטף וקאי ואמר: "בואי כלה בואי כלה".

ובגמרא מסכת 'שבת' (כה:): 'אמר רב נחמן בר רב זבדא ואמרי לה; אמר רב נחמן בר רבא, אמר רב: "הדלקת נר בשבת, חובה. רחיצת ידים ורגלים

הנהגות צדיקים

וראה את ה'חפץ חיים' עומד בקרן זווית בחדר, מבלי שיבחיין בו שנכנס והוא מוכן לקראת שבתא מלכתא, לאחר שהיה כבר במקוה ושאר הכנות ותואר פניו מאירות ושומע הבחור את רבו הקדוש מלחש ואומר: "אהה, שבת באה... אהה שבת... אהה שבת... כולו נהנה הנאה עצומה שהנה, הנה, שבת קדש אכן מתקרבת ובאה.

דהיינו: קודם ט' שעות ומחצה, כדי שיהא פנאי ביום להתחדש לקראת שבת המלכה בקריאת הפרשה, שנים מקרא ואחד תרגום, בטבילה במקוה טהרה וברחיצת פניו ידיו ורגליו בחמין וחילוף שמלותיו.

□ גם על רבי נחום מהורדנא זצ"ל מובא בספר תולדותיו: שעמל למען כבוד השבת ויסד חברת 'מזהירי שבת' שעמד בראשה וכל ערב שבת היה הולך בעצמו להזכיר לבעלי החנויות שיסגרו את חנויותיהם ואת בעלי בתי המשקה שיסגרו את בתי משקהם, כי 'תוספת שבת' מדאורייתא, עד שכבר קודם שקיעת החמה, כל החנויות היו נעולות וסגורות על מסגר.

□ מובא בספר 'מאיר עיני ישראל' מה שסיפר רבי מאיר ליברמן שליט"א מתלמידי 'ראדין': שפעם נכנס אל בית מרן ה'חפץ חיים' ביום ששי לאחר חצות היום

□ בספר 'עובדות והנהגות' לבית בריסק (ד שא) מובא: שמסורת היא בבית 'בריסק', אשר תמונת קדש של פני רבי יוסף דוב סולובייצ'יק זצ"ל בעל ה'בית הלוי', אשר ממנה נראית גדול חרדתו ויראתו מפני הקב"ה, צוירה לעת ערב שבת קדש, כשישב בחדרו וקרא בדחילו ורחימו את מגילת 'שיר השירים' והביאו אז איש צייר אומן במלאכתו והוא שצייר את קלסתר פניו.

□ בפתחת ספר 'תקוני שבת' מרבי אברהם הלוי זצ"ל מגדולי תלמידי האריז"ל, מובא: שהיה כל ימיו אפטרופוס גדול של השבת, מכריז ומזהיר תמיד את בני ישראל אנשים ונשים על שמירתה. וכה משפטו כל ימי חייו מידי שבת בשבתו, לכתת רגליו בשווקים וברחובות בבתים ובחצרות, מחצות ליל ששי ואילך לזרוז את העם ש"יכינו את אֶשְׁרֵי יְבִיאֵנו" ושתהא אשה משכמת ואופה. ושיהיו נועלין את החנויות סמוך למנחה קטנה,

"לְכַהֲנוּ לִי"

מה באים לרמז שלשה וויז יתרים בפסוק זה?

פנינים לפרשה

"הִקְרַב אֱלֹהֶיךָ" (כח א)

יש להתבונן בלשון זה של: **"הִקְרַב אֱלֹהֶיךָ"**, מה כונת הכתוב לומר בזה. וכי ההקרבה היא אל משה רבנו? הנצי"ב בספרו ה'עמק דבר' עומד על כך ומבאר: שכונת הכתוב, להקריב את מעלת הכהונה הניתנת לאהרן, למעלת התורה המצויה אצל משה רבנו. ולפי שהרים הקב"ה את כחה של התורה יותר מכחה של העבודה, משום כך אמר: **"הִקְרַב אֱלֹהֶיךָ"**, כלומר: שתהא מעלתו קרובה למעלתך, אף שאינו מגיע למעלתך בשלימות כמבואר במסכת 'יומא' (עב): שכתר תורה גדול מתר עבודה, שנאמר: **"בִּי מַלְאִכִּים יִמְלְכוּ"** (משלי' ח). ופירש רש"י: **"וגדול הממליך מן המלך. והתורה אמרה מקרא זה"**.

ואמרו בגמרא מסכת 'שבת' (פח): **"בשעה שהקדימו ישראל נְעֻשָׁה ל'נִשְׁמָע' באו ששים ריבוא של מלאכי השרת לכל אחד ואחד מישראל וקשרו לו שני כתרים. ופירש המהרש"א: שע"י כתר תורה שזכו לו כשאמרו: נְעֻשָׁה ונִשְׁמָע (שמות' כד). זכו לעוד שני כתרים שהם: כתר המלכות וכתר הכהונה. וכלפי זה נאמר בפרשת 'תרו' במתן תורה: וְאַתֶּם תִּהְיוּ לִי מִמְלַכֶּת כְּהֹנִים" (שם יט) כלומר: שאתם זוכים גם למלכות וגם לכהונה. עיי"ש עור. ובכולן זכה משה רבנו בכתר מלכות וכתר כהונה, כי הם תלויים בכתר התורה. ואין לך גדול ממשה בתורה שנקראת על שמו, שנאמר: **"זְכֹרֵנו תּוֹרַת מֹשֶׁה עַבְדִּי"** (מלאכי' ג). ולכך זכה אף למלכות, שהיה מלך. וזכה אף לכהונה, ששימש בשבעת ימי המלואים כמפורש במסכת 'זבחים'.**

"וְעֵשִׂיתָ בְּגָדֵי קֹדֶשׁ" (כח ב)

הרמב"ן בפירושו עה"ת כותב: שבגדים אלו צריכים עשיה לשמם. ומוסיף: שיתכן שהיו צריכים אף כונה

לכך, בשעת עשייתם. וכ"כ רבנו בחיי להלן (בפסוק ג) על מה שסמך הכתוב תיבת: **"וְעֵשׂוּ"** ל"חֲכָמֵי לֵב", לרמז: שתהיה עשיית הבגדים, מתוך מחשבת חכמת הלב, כלומר: שיהיו צריכין עשיה לשמם. בספר ה'כתב והקבלה' (לרבי יעקב צבי מקלנברג) הוסיף עוד: שלא זו בלבד שהיו הבגדים צריכים כונה בעשייתן לשם קדושת הבגדים, כמו שאנו מכוונים לשם קדושת התפילין והספר תורה בשעת עשייתן, אף היו צריכים כונה לשם בעליהם. וכלפי כונה זו אמר הכתוב אח"כ: **"וְעֵשׂוּ בְּגָדֵי קֹדֶשׁ לְאַהֲרֹן... וְלִבְנָיו"**, כלומר: שיעשו, לשם אהרן ובניו.

ועיין עוד בפירוש ה'עמק דבר' לרבנו הנצי"ב (להלן ד) על הכתוב: **"לְאַהֲרֹן אֲחִיךָ וּלְבָנָיו לְכַהֲנוּ לִי"**. שבבגדי הכהנים ההדיוטים, לא נצטוו חכמי הלב לעשות את הבגדים כדי לקדשם, אלא אך ורק כדי **"לְכַהֲנוּ לִי"**, היינו: שתהיה כונת לשמה, לשם הכהונה. אמנם בבגדי אהרן, נוספה מחשבת עשיית הבגדים, לשם קדושו של אהרן. כמו שאמר הכתוב: **"לְקֹדְשׁוֹ... לִי"**. אלא שנכללו ג"כ בגדי אהרן בכונה זו ש"לְכַהֲנוּ לִי", לפי שבאמת אין מחשבת **"לְקֹדְשׁוֹ"** מעכבת את כשרות הבגדים. משא"כ כונת **"לְכַהֲנוּ לִי"** היא לעכובא, שאם לא נתכוין כן בשעת עשיית הבגדים, אין הבגדים קדושים ופסולים לכהונה.

"וְעֵשִׂיתָ בְּגָדֵי קֹדֶשׁ" (כח ב)

יש לעיין, אם ציווי זה נאמר למשה באופן מיוחד שהוא יעשה את הבגדים? שהרי מתחילה אמר הכתוב: **"וְעֵשִׂיתָ בְּגָדֵי קֹדֶשׁ לְאַהֲרֹן אֲחִיךָ"**, משמע שהציווי נאמר למשה רבנו עצמו. אמנם בפסוק הסמוך נאמר: **"וְאַתָּה תִּדְבֹר אֶל כָּל חֲכָמֵי לֵב"**, משמע שלא עשה אותם בעצמו. ואולי באמת היה צורך שיהיו שלוחיו לענין זה ו'שלוחו של אדם כמותו' (קדושין' מב). ועיין בפירושו רבנו בחיי בסמוך שכותב, שאמר הכתוב: **"וְעֵשִׂיתָ"** לומר, שיהיו נעשים על פי כונתו. ומשמע שעמד בלשון זה. ופירש: שכונת הכתוב,

שמשה רבנו יורה להם מה לכוין בעשיית הבגדים. ואין ציווי העשיה עצמה, על משה. גם ה'אור החיים' עומד בדבריו על דקדוק זה וכתב: **"טעם אומרו וְאַתָּה שצריך הוא בעצמו להתטפל בדבר, לדבר ל'חֲכָמֵי לֵב' והגם שאמר: וְעֵשִׂיתָ בְּגָדֵי וְגו' חזר ה' ופירש דבריו, כי לא הוא יעשה, אלא על פיו יהיו נעשים. וכדי שלא יבין, שהעיקר הוא שיהיו נעשים על פי משה ואין צורך בדבר שידבר משה מפיו אל 'חֲכָמֵי לֵב', לזה באה המצוה ואמר: וְאַתָּה בפיך תִּדְבֹר אֶל כָּל חֲכָמֵי לֵב"**.

"לְכַבֹּד וּלְתַפְאֵרַת" (כח ב)

ה'אור החיים' הקדוש כותב: שבא הכתוב לתת טעם למה צוה שמונה בגדים; ארבעה בגדי לבן וארבעה בגדי זהב. על זה אמר שהטעם הוא: **"לְכַבֹּד וּלְתַפְאֵרַת"**. ופירושו יתבאר על פי דברי חכמינו ז"ל (זוה"ק ב רכז): שארבעת בגדי לבן ירמזו אל ד' אותיות של שם הוי"ה ב"ה וארבעת בגדי זהב ירמזו אל ד' אותיות של שם אדנ"י. ודע כי שם הוי"ה ב"ה יתייחס אליו כנוי התפארת (שם רנה): כידוע ושם אדנ"י יתייחס אליו כנוי הכבוד (זוה"ק א כה), על כן אמר הכתוב: **"וְעֵשִׂיתָ בְּגָדֵי קֹדֶשׁ וְגו' לְכַבֹּד"** כנגד בגדי זהב המרמזים על שם אדנות הנקרא כבוד, ו"לְתַפְאֵרַת" כנגד בגדי לבן המרמזים על שם הוי"ה הנקרא: **"תַּפְאֵרַת"** וסידר הכתוב סדר דרגות הקדושה זו למעלה מזו והקדים ה"כבוד" ל"תַּפְאֵרַת".

הנצי"ב מבאר באופן אחר: כיון שנדרש שיהא אהרן מקדש את עצמו ומתנהג בחסידות ובפרישות, כשהוא נבדל מכלל ישראל ודבר זה אי אפשר לו אלא באופן שיהא נכבד בעיני הבריות, כדי שידעו ויבינו כי הוא במעלה עליונה מהם ולא יחשבו את הנהגתו למנהג גסי הרוח ובעלי הגאווה, לפיכך היו הבגדים שלו חלוקים משאר בגדי הכהנים לתועלת שהיה בעיני ישראל **"לְכַבֹּד וּלְתַפְאֵרַת"** ויבינו מזה כי חפץ ה' ביקרו. ועיין עוד

גנזי המלך דברים הטעונים גניזה גנזי המלך דברים הטעונים גניזה

מה שכתב הרמב"ן בפירושו בענין זה.

ג' פעמים נאמר בפרשה זו "וְאֵתָהּ תְדַבֵּר אֶל כָּל חָכְמֵי לֵב" (כח) (ג)

הלא דבר הוא. וכתב בזה ה'אור החיים' הקדוש:

נראה כי טעם שאמר ה' בה' פסוקים אלו ג' פעמים "וְאֵתָהּ"; כי בא לתת לו מעלה בג' דברים והם: נדבת המשכן בכללותיה, אחד. ומלאכת המשכן וכליו ובגדי כהונה, אחד. ועבודת בית המקדש, אחד. ואמר ה' אליו, כי הוא נוטל שכר, כאילו הוא עשה הכל ע"ש עוד.

"אֶל כָּל חָכְמֵי לֵב" (כח ג)

הנה החכמה אין מקומה בלב, אלא במח. ולמה נאמר בכתוב: "חָכְמֵי לֵב"? ביאר בזה הנצי"ב ב'העמק דבר': אלא כל מקום שנאמר: "חָכְמֵי לֵב" הביאור הוא: יראי ה', ש'יִרְאֵת ה' היא: "רְאִישֵׁי חָכְמָה" ומקומה של היראה, בלב. ועיין בדברי רבנו 'בעל הטורים' שכתב כאן: "חָכְמֵי לֵב אֲשֶׁר" 'בגימטריא: יראת. מי שמלא יראת השם. והיינו שנאמר: "רְאִישֵׁי חָכְמָה יִרְאֵת ה' " (תהילים קיא י').

ובזה יובן המשך הכתוב: "אֲשֶׁר מְלֹאֲתֵיו רוּחַ חָכְמָה" ואמרו חז"ל ב'ברכות' (נה): "אמר רבי יוחנן: אין הקדוש ברוך הוא נותן חכמה, אלא, למי שיש בו חכמה. שנאמר: "יָהֵב חָכְמָתָא לְחַפְמִין וּמִנְדַּעָא לְדַעֵי בִינָה" (דניאל

זה: שהנה נמצא בפרשה זו שלש פעמים "לְכַהְנֹו לֵי" והלא היה ראוי לומר: "לְכַהְנֹו לֵי". אלא שהוסיף הכתוב שלשה ווי"ן, בכדי לרמוז על שמונה עשר כהנים גדולים ששמשו במקדש ראשון.

"וְאֶבְנַט" (כח ד)

הנה בגמרא מסכת 'ערכין' (טז). נאמר: ש'האבנט, בא לכפר על הרהור הלב', כי מקומו היה על לב אהרן. ועיין בדברי רבנו בחיי שהביא מהירושלמי ב'יומא': שהאבנט היה אורכו ל"ב אמות וביאר בזאת מה שאמרו: שהאבנט מכפר על הרהור הלב, ל"ב אמות לרמוז על הרהור הלב.

ויש ליתן טעם עוד בזה: כי האבנט, מבדיל בין הלב לערוה.

ועי' בספר 'שפתי כהן' (לרבי מרדכי הכהן א' מהקדמונים) שכתב: שהמצנפת היתה אורכה י"ו אמה והאבנט היה ל"ב אמה וכבר ידעת ל"ב היכן הוא רומז הבינהו מפסוק: "זאת אָשִׁיב אֶל לְבַי" ('איכה' ג כא). וכן פסוק: "וַיֹּאמֶר ה' אֶל לְבַו" ('בראשית' ח כא). והיה האבנט על הכתונת מקיפו ומחזירו כרך על גבי כרך. וכן כתב הרמב"ם ז"ל ('כלי המקדש' י א).

"וְיֵשׁ מִשְׁוֹר" (כח ו)

כתב רבנו 'בעל הטורים': 'בגימטריא: שלשים ושנים חוטפים, כנגד התורה, שמתחלת בבי"ת ומסיימת בלמ"ד'.

ב. שמע רב תחליפא בר מערבא ואמרה קמיה דרבי אבהו, אמר ליה: "אנן מהכא מתנינן לה, דכתיב: "וַיַּבֵּל כָּל חָכְמַת לֵב נִתְּתֵי חָכְמָה" ('שמות' לא). ולכאורה יקשה; חכמה הראשונה מהיכן ניתנה לו, אם לא מהקב"ה?

אלא, שהכונה היא ליראת שמים. וכמאמר הכתוב ב'איוב' (כח): "הֲנֵן יִרְאֵת ה' היא חָכְמָה" ועל זה אמר רבי יוחנן: שהקב"ה נותן את החכמה העיונית, למי שיש בו יראת שמים.

וכבר האריך בזה רבי חיים מוואלוז'ין בספרו 'נפש החיים' (ד ג): שיראת שמים היא כלי הקיבול לחכמה, כי יראת ה' תחלה, היא עיקר הקיום של חכמת התורה. כמשאז"ל במסכת 'שבת' (לא): "אמר ריש לקיש: "מאי דכתיב: "וַיַּבֵּל אֱמוּנַת עֵתִיד" ('ישעיה' לג)... "אֱמוּנַת זו סדר זרעים", חשיב שם בזה הפסוק כל הש"ס ומסיים: "יִרְאֵת ה' היא אוֹצְרוֹ", דימה הכתוב את התורה לרב תבואות ואת היראה לאוצר המחזיק בו המון תבואות ומשתמרים בתוכו, ש"יִרְאֵת ה' היא האוצר לחכמת התורה הקדושה שעל ידה תתקיים אצל האדם ואם לא הכין לו האדם תחלה אוצר היראה, הרי תבואות התורה נחשב כמונח על פני השדה למרמס רגל כלומר: שאין התורה מתקיימת אצלו כלל. וכן אמרו חכמינו ז"ל ב'מרדש רבה': "אתה מוציא אדם שונה מדרש הלכות ואגדות ואם אין בו יראת חטא, אין בידו כלום" ('שמות' ל).

"לְכַהְנֹו לֵי" (כח ג)

רבנו בחיי מביא רמז נאה בכתוב

שו"ת חברותא

כהן שהרג את הנפש וחזר בתשובה, מה דינו?

מערכת 'חברותא' מיוחדת 'גנזי המלך'

שאלה: כהן שנהג במכונית וגרם לתאונה קטלנית, האם רשאי לישא כפיו בברכת כהנים, לכרך את ישראל?

תשובה: בשו"ת 'יחווה דעת' (ה טז) כתב: במסכת 'ברכות' (לב): "אמר רבי יוחנן: "כל כהן שהרג את הנפש, לא ישא את כפיו, שנאמר: "יָדִיכֶם דָּמִים

וכל מה שנוכל לישב דברי ה'ירושלמי' עם התלמוד שלנו, אין לנו לומר שחלוקים הם בזה. הילכך יש להעמיד דברי הגמרא ב'ברכות', כגון: שלא עשה תשובה. ודברי ה'ירושלמי' כשעשה תשובה. ע"כ.

וב'אור זרוע' (ב תיב) כתב בשם ראב"ה: שבגמרא ב'ברכות' מדובר ברוצה מפורסם ומועד לכך תדיר. אבל, אם שפך דמים במקרה שבא לידו ואינו מפורסם ומועד לכך תדיר, נושא כפיו. וכמו שאמרו ב'ירושלמי' 'גיטין' (הנ"ל) וכו'. וכן הלכה. ע"ש. וכן כתב ה'מרדכי'

מלאו" ('ישעיה' א) " . ' .

וכן פסקו הרמב"ם ('תפלה' טו ג). וה'טור' וה'שלחן ערוך' (או"ח קכח לה). וכתב ה'אור זרוע' (א קיב): קבלתי ממורי רבינו 'אבי העזרי', (ראב"ה), שזהו דוקא כשלא חזר בתשובה, אבל אם עשה תשובה, הרי זה נושא את כפיו ומברך את ישראל, כדאיתא ב'ירושלמי' 'גיטין' (לב): "שלא תאמר איש פלוני, מגלה עריות ושופך דמים והוא מברכנו. אמר הקב"ה: "ומי ברכך? לא אני מברכך?! שנאמר: "וַיִּשְׂמוּ אֶת שְׁמֵי עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְנָאֵנִי אֲבְרָחָם" (במדבר ו) . ' .

המשך בעמ' 6 <<<

'מגילה' ג תתיח) בשם ראבי"ה. וב'הגהות מיימוני' ('תפלה' טו) כתב בשם רבינו שמחה: שדוקא בעומד במדרו לא ישא כפיו, מה שאין כן, בעשה תשובה. (כדברי האור זרוע' הנ"ל בשם ראבי"ה). וכן כתב הר"ש משאנץ בפירושו ל'ספרא' ('אמור' א טז): "**לְהַחֲלוֹ**" ('ויקרא' כא)... יכול יהיה חולין לעולם? תלמוד לומר: "**בְּעֵמִיו**", בזמן שהוא עמו, הרי הוא חולין. פירש, הרי הוא בקדושתו'.

ופירש הר"ש משאנץ וזו לשונו: **פירש, הרי הוא בקדושתו'** כדתנן ('בכורות' מה:): **'הנושא נשים בעבירה, פסול, עד שידרנה הנאה'**. וזה שאמרו: **'כהן שהרג את הנפש, לא ישא את כפיו'** ('ברכות' לב:). היינו: גם כן כשלא עשה תשובה, אבל אם עשה תשובה נושא כפיו. כדמוכח ב'ירושלמי' 'גיטין' ('הנ"ל) וכו'. ע"ש.

אבל הרמב"ם ('תפלה' טו ג) כתב: **ש'אף על פי שעשה תשובה, אינו נושא את כפיו'**. וכתב ב'הגהות מיימוני' (שם): שכן כתב בספר 'המצוות'. וכן מבואר בחדושי הריטב"א ('מכות' יג). בשם בעלי ה'תוספות' ושכן הסכים רבינו הרא"ה ז"ל, שאפילו עשה תשובה, לא ישא כפיו. ע"ש.

וכתב מרן ה'בית יוסף': שהרמב"ם מפרש דברי ה'ירושלמי' 'גיטין' הנ"ל, באופן שהעם מרננים אחריו שהוא מגלה עריות ושופך דמים ואין הדבר ידוע בבירור. אבל בידוע בבירור, שהוא שופך דמים, אפילו חזר בתשובה, לא ישא כפיו. וכן פסק מרן ב'שלחן ערוך' ('או"ח קכח לה).

ולפי מאי דקיימא לן שאפילו עשה תשובה, לא ישא כפיו, יש לפרש הכתוב: **"וּבְכַפְּרֵיכֶם פְּפִיכֶם אֲעֵלִים עֵינֵי מַמָּם"** ('ישעיה' א) ושלל תאמר שדוקא כשלא עשה תשובה, לכן המשיך הכתוב: **"גַּם כִּי תָרְבוּ תַפְלָה אֵינְנִי שֹׁמֵעַ"**, שאפילו אם עשו תשובה ומתפללים לה' שישלח להם על כך, גם כן **"אֵינְנִי שֹׁמֵעַ"**, משום: **"יְדִיכֶם דְּמַיִם מְלֹאוֹ"**, **דְּמוֹ וּדְם זִרְעֵי תַיִר'**. כמו שאמרו ב'סנהדרין' (לז).

ודע, שאף מהר"ם שהובא ב'טור', דסבירא ליה גבי כהן שהמיר ושב בתשובה, שאין אומרים לו לעלות לדוכן ואם עלה אין מוחים בידו, זהו דוקא בהמיר לעבודה זרה, שלא עשה מעשה בידים, אבל **ב'כהן שהרג את הנפש'**, מודה המהר"ם שאפילו אם עלה, ירד, לפי שאין קטיגור, נעשה סניגור' ('ברכות' נט).

וכן מוכח חילוק זה ממה שפסק מרן ב'שלחן ערוך' ('או"ח קכח): **'כהן שהרג את הנפש אפילו בשוגג, לא ישא כפיו אפילו אם עשה תשובה'**. ואילו בהמיר לעבודה זרה, כתב ב'בית יוסף': שאם

עשה תשובה, יש לסמוך על דעת רבינו גרשום ורש"י שהתירו לישא כפיו, כדי לפתוח פתח לבעלי תשובה. (וכן ב'שלחן ערוך' הביא סברת רש"י ורבינו גרשום בשם: **'יש אומרים'**). ובעל כרחך שהוא מחלק בין כהן שהרג נפש, לכהן שהמיר לעבודה זרה; שבהורג נפש, שייך לומר: **'אין קטיגור, נעשה סניגור'**.

ומבואר בתשובת מהרלנ"ח (ק"ז), שאפילו אם אין עדים כלל שהרג נפש, כל שידוע בעצמו שהרג נפש ואפילו אם הדבר אצלו בספק, אסור לו לישא כפיו. משום דהוי ברכה לבטלה בכל פעם שנושא כפיו. ע"ש. והובא להלכה ב'כנסת הגדולה' ו'מגן אברהם' ו'אליה רבה'.

ולפי זה נראה, שגם בנידון שהכהן היה נוהג ברכב וגרם לאבדן נפש מישראל, מחמת שנהג במהירות מופרזת, או מפני שלא ציית לתמרוך, או שעבר עבירה אחרת על חוקי התנועה, הרי שגגתו עולה זדון ונפסל לעלות לדוכן ולישא כפיו ב'ברכת כהנים', לפי שאין קטיגור, נעשה סניגור'.

וכמו שכתב כיוצא בזה בשו"ת הרא"ש (קא ה): שהרוכב על סוס, אין לו רשות לרוץ במקום שיש בני אדם ורכבים, או הולכים, שמא לא יוכל לעמוד כשירצה בכך. ואם רץ והזיק, פושע הוא ומזיק בגופו הוא, שכיון שהוא רוכב על הבהמה והזיק בגוף הבהמה, או באוכף שעליה, כאילו הזיק בגופו הוא וחייב לשלם כפי שישומו בית דין היזקו. ע"ש.

וכל שכן בנוהג ברכב במהירות מופרזת שהסכנה הרבה יותר רצינית, שאין באפשרותו לעצור המכונית מיד כשירצה, אשר אם עבר ורמס וטרף ואין מציל. וכן כל כיוצא בזה. וראה עוד בתשובת הרדב"ז בלשונות הרמב"ם (ב שד): שההולך במרוצה וכלי משחית בידו ופגע בחברו בלי כונה והרגו, הוי כשוגג הקרוב למזיד, שאין הגלות לערי מקלט מכפרת עליו, כדיון שאר מי שרצח נפש בשגגה, שהרי היה לו להזהר מאד ללכת בנחת, כיון שכלי משחית בידו ועלול לגרום להריגת אדם. ע"ש. והוא הדין לנידון דידן, שהרכב הוא כלי קטלני ביותר ועלול מאד לפגוע ולסכן חיי אדם. ומי שלא נזהר לנהוג במתינות כראוי, נחשב הדבר לפשיעה וקרוב למזיד הוא וכהורג בידים ואם הוא כהן נפסל לדוכן. כי הדבר ברור שאין לחלק בזה בין ההורג במו ידיו, כלשון הכתוב: **"יְדִיכֶם דְּמַיִם מְלֹאוֹ"**, לבין רוצח על ידי בעיטה ברגליו, או בגופו, שדרך הכתוב לדבר בהוה.

אולם אם לא היתה כל רשלנות מצידו של הנהג ונהג את המכונית בזהירות כראוי, אך באופן בלתי צפוי קפץ ילד

לרחוב והתגלגל לרגלי המכונית ונדרס למות, באופן שהדבר היה באונס גמור, הדבר שנוי במחלוקת האחרונים, כי ה'אליה רבה' (קכח ס"ק טג) כתב: שבשוגג הקרוב לאונס, יש להקל ורשאי לישא כפיו. וכן הובא להלכה בספר 'מגן גבורים' (ס"ק טט). אבל ה'פרי מגדים' (ב'אשל אברהם' ס"ק נא) כתב לפקפק בזה והעלה, שאפילו באונס יש להחמיר לכתחלה, שלא ישא כפיו. ע"ש.

ונראה, שראוי לחוש לדברי ה'פרי מגדים', שהואיל ויש בזה חשש ברכה לבטלה, כמבואר בשו"ת מהרלנ"ח (סימן ק"ז) הנ"ל וכן מתבאר בשו"ת הרדב"ז הנד"מ מכתב - יד (סוף כב), **'ספק ברכות להקל'**.

ומכל מקום, נראה שאם הכהן הנהג, שת אל לבו על דבר התקלה שיצאה מתחת ידו ושב בתשובה וקבל עליו שיתנהג בדרכי התשובה, ככל אשר יורוהו חכמי ישראל, על שגרם לאבוד נפש בישראל (וכבר אמרו חז"ל: **'מגלגלים חובה על ידי חייבי'**, 'שבת' לב.), באופן כזה יש להקל על בעלי תשובה ולהתיר לו לעלות לדוכן לישא כפיו. וזאת בהסתמך על דברי הראבי"ה ורבינו שמחה ורבינו שמשון משאנץ שפסקו: שאם חזר בתשובה, נושא כפיו. וכן פסק הרמ"א בהגה. וכן הסכים הרדב"ז בתשובה (ד קכח), שעל כל פנים, אם הרג בשוגג ושב בתשובה, נושא כפיו.

ואף על פי שלהלכה אנו פוסקים כדברי הרמב"ם והסמ"ג והתוספות והרא"ה והריטב"א, שאפילו חזר בתשובה, לא ישא כפיו וכתב מרן ה'שלחן ערוך': **ש'אפילו בשוגג לא ישא כפיו'**. וכן הורה הלכה למעשה הגאון רבי שמואל ויטאל בספר 'חיים שנים ישלם' והובא להלכה בספר 'פתח הדביר' (ב יט). וכן הסכים לדינא ה'פרי חדש'. וכן כתב הגאון מהר"ש גרמיזאן בשו"ת 'משפטי צדק' (סוף ג). וכן פסק בספר 'בית מנוחה' (דיני 'נשיאות כפים' כו). מכל מקום; בשוגג הקרוב לאונס וחזר בתשובה, כיון ש'ברכת כהנים' היא מצות עשה מן התורה גם בזמן הזה (וכמו שהוכיח במישור ה'פתח הדביר' (א קכח קד) ושכן כתב המבי"ט ב'קריית ספר' ('תפלה' יד), שפיר יש להתיר לכהן כזה לשאת כפיו.

בסיכום: כהן שנהג במכונית וגרם לתאונה קטלנית, אינו רשאי לישא כפיו ואפילו אם עשה תשובה, הואיל ויצאה תקלה מתחת ידו באיבוד נפש מישראל. ואפילו אם יצא זכאי בדינו מבית המשפט מחוסר הוכחות, כל שידוע בעצמו שנהרג אדם מישראל על ידו, אסור לו לישא כפיו, שיש בזה איסור ברכה לבטלה.

גנזי המלך דברים הטעונים גניזה גנזי המלך דברים הטעונים גניזה

המשך מעמ' 6 >>>

ואמנם אחינו האשכנזים היוצאים ביד רמ"א מקילים בזה אם היה הדבר בשגגה ועשה תשובה, אבל אנו קבלנו הוראות מרן ה'שלחן ערוך' שפסק: **ש'כהן שהרג את הנפש אפילו בשוגג לא ישא כפיו**

אפילו אם עשה תשובה. וכן הורו הלכה למעשה גדולי רבני ספרד. אולם, אם היה אנוס לגמרי, כגון: שנהג בזהירות ובפתע פתאם קפץ אדם והתגלגל לרגלי המכוננית ונדרס למות,

אז אם קבל עליו תשובה כהוראת חכמי ישראל, רשאי לישא כפיו. וכל שכן אם הנפגע לא מת מיד, אלא לאחר כמה ימים, שיש להקל בזה על בעלי תשובה. **"נָשָׁב וְרָפָא לוֹ"** ('ישעיה' ו). ■

הרב זכריה יצחק שליט"א קריאה בתימנית של מגילת אסתר וסדר פסח תימני/ספרדי

זיתן להשיג במשרדי ישופר, מתתיהו 10, בני ברק 03-6777779

SH HOTEL
SAV'ONEI HAGALIL
סביוני הגליל

מלון בלב הגליל שבתות חתן, אטרקציות רבות המלון בהכשר מהדרין רבנות הכשרות של הרב לנדא **רק על הבשרים והעופות ולא כמו שפורסם קודם מבצע לפסח!** ללא שרויה ללא קטניות טלפון להזמנות: 04-6802323

מבצע רק עד פורים הכל 10 ש"ח cd/dvd לא כולל mp3 ספרית 'שופר' 500 ש"ח לפרטים: 'שופר' 03-6777779 בין 9:00-18:00

מרפאת שיניים שן וחסד
נוסד בשנת 1982

כתר חרסינה 570 ש"ח
שתל 490 ש"ח ו-1590 ש"ח תותבת
תותבת גמישות ללא ווים 2990 ש"ח
ישור שיניים החל מ-4800 ש"ח

רח' רבי עקיבא 44 ב"ב פינת הרב קוק
052-8448443 ♦ **03-5794757**

שידוכים באמונה
והצדק בין שוליות

משרד שידוכים למגזר החרדי והדתי לאומי
לרשותכם ניגיש רבים ברחבי הארץ

1599-500-811

פסח עם "אוצרות היים"

במלון 'גולדן טאוור' באשקלון בתאריכים: יד' בניסן - כא' בניסן
08/04/2009-15/04/2009 (למנינם)
אפשרות גם לחלק מהחג

גלאט כשר משגיח צמוד לאוכלי קטניות

בהשתתפות:

- רבנים
- זמרים
- אומנים
- פעילות עניפה לילדים
- בריכת שחיה שעות נפרדות
- מצה עבודת יד בליל הסדר
- מצות שמורות כל החג
- מספר המקומות מוגבל

לפרטים **"אוצרות היים"**
050-8131740/1 **03-6880091**

מתזית שיניים

- עוצרת מיידית המשך נמק והדרדרות שיניים ובחניכים -
- מאריכה את חיי השן - מונעת דימומים ודלקות חניכיים -
- חוסכת אלפי שקלים בטיפולי שיניים -

8 שנים ניסיון, לא האון אקוואט סבון

5 דגמים לבחירתכם (מ-150 ש"ח עד 250 ש"ח)

בערכה 2 פומיות התזה קלילות וצבעוניות, ומתלה בהדבקה ל-4 פריטים מחיר פומית נוספת 32 ₪

להשיג בבתי המרקחת המובחרים **ש.ה.מ. שווק 15-5000-700-1**
www.mataziti.co.il

הזהרו מחיקויים!

יעמדו על הברכה

מארוקו בן אלידה יוכה לעלות ארצה עם כל משפחתו בקרוב

לעילוי נשמת קרן בת מזל לזיווג הגון ותשובה שני בת מזל

מסרומי ישראל ושות'

כזה ראה וקדש

בהרי ירושלים שוכן יקב ירושלמי איכותי המייצר יינות מעולים מזני הענבים המובחרים והמתאימים ביותר. מן הרב עובדיה יוסף שליט"א וגדולי הרבנים, סמכו ידיהם על יינות יקב ירושלים הנודעים בכשרותם המוקפדת והמהודדת ובירכו על הזכות הגדולה של ייצור יין מהודד ואיכותי לקידוש ולהבדלה עבור העם בארץ הקודש.

מגוון הטעמים המובחרים יכבדו את שולחנכם באווירה של מסורת ירושלמית איכותית ויוקרתית.

אחת לעשרים ושמונה שנה! לקראת ברכת החמה הבעל"ט בי"ד בניסן ערב פסח ולכבוד התורה ולומדיה

יקב ירושלים מוציא לאור את "המאסף" - קובץ תורני ובו קונטרס הלכות ברכות החמה, מפי מורנו בעל "הילקוט יוסף" הגאון רבי יצחק יוסף שליט"א ושיעורים מפי מרן וגדולי הזמן. **שנזכה לקיים הברכה כהלכתה**

התכבדו מכובדים, גבאים, מגידי שיעורים, רבני בית הכנסת ותומכי התורה היקרים, כל מזמין יזכה במארז יינות מהודד ובנוסף בקובץ התורני - "המאסף"!

כל היינות מוצי הענבים כשרים למהדרין מן המהדרין לפסח ולכל ימות השנה וראויים לקידוש ולהבדלה לכל הדעות

את היינות מוצי הענבים של יקב ירושלים ניתן להשיג ברשתות השינוק המובחרות.

מוקד טלפוני להזמנות מרוכזות: 050-4153000

**חדש! יין מסדרת ניקנור
זוכה הפרס הבינלאומי היוקרתי
TERRAVINO 2008**